

Råd och regler för de som vill inrätta en visselblåsarfunktion

Olof Wilske och Erik Axelsson
2018-06-12

Ett uppdrag från regeringen

- Regeringen (finansdepartementet) ville att Statskontoret skulle utarbeta riktlinjer för visseblåsarfunktioner
- Hur anställda m.fl. kan slå larm
- Hur myndigheterna kan hantera misstankar om oegentligheter
- Statskontoret utfärdar inte riktlinjer eller allmänna råd

Statskontorets promemoria

- ”Ett stärkt arbete mot korruption och andra oegentligheter i statsförvaltningen”
- Finns på www.statskontoret.se
- Innehåller praktiska råd och en rättslig fördjupning
- Snart även som handbok i komprimerat format på webben

Vad är en visseblåsarfunktion?

- Minimidefinition
  - En kommunikationslösning
  - En rutin
  - En utredningsfunktion
- Kan se ut på många sätt
- Ett verktyg bland flera för att motverka korruption

Rättsliga ramar för visseblåsning

- Meddelarfriheten i TF/YGL är den främsta ”visseblåsarfunktionen”
- Repressalialagen är ännu oprövd
- På grund av offentlighetsprincipen kan visseblåsare inte garanteras anonymitet
- Behandling av personuppgifter i en visseblåsarfunktion är OK enligt propositionen till dataskyddslagen

Råd för den som har eller funderar på att inrätta en visseblåsarfunktion

- Utgå från myndighetens förutsättningar och riskerna för korruption
  - En kultur där korruption inte accepteras är en förutsättning
- Gör det tryggt och enkelt att anmäla
  - Försvåra att efterforska en anmälares identitet
  - Informera på ett tydligt sätt
- Hantera anmälningarna med integritet
  - Myndigheten ska ha interna riktlinjer för visseblåsarfunktionen
  - Personer med hög trovärdighet ska hantera och utreda anmälningarna

En visseblåsarfunktion kan fylla flera syften

- Huvudsyftet är att motverka korrupktion och oegentligheter
- En visseblåsarfunktion kan ha ett signalvärde i arbetet mot korrupktion
- Visseblåsarfunktionen kan även ha ett signalvärde i ett generellt arbete för att främja öppenhet och i arbetsmiljöarbetet